

lovskij proučil ves evropski epos, celó bizantinski in arabski. Rusko občinstvo Veselovskega ni poznalo; vzrok tega je umrl sam. Delal je samo za znanstvo, pisal samo za ozki krog učenjakov. Njegov pogreb — kakor poročajo S. Pet. Véd. — je bil skromen, kakor da bi ne bil umrl ruski akademik, ampak navaden peterburški meščan.

Akademik A. N. Novoskoljcev, slavni ruski slikar, je obhajal pred kratkem petindvajsetletnico svoje umetniške delavnosti. Svojo karijero je Novoskoljcev začel z velikim uspehom. Že kot dijak je narisal podobo „Babuška i vnučka“, po kateri je že takrat zaslovel pri moskovskem občinstvu. Iz slikarske akademije je prišel kot dovršen umetnik. V Parizu so bili njegovi damski portreti sprejeti z velikim navdušenjem. Iz Pariza je odšel v Benetke. Iz Benetk se je zopet vrnil v Pariz, kjer je naslikal znamenito podobo „Poslě maskarada.“ Najboljše njegovo delo je „Poslědnija minuty mitropolita Filippa.“ Kmalu potem je bil poklican v Peterburg za profesorja slikarske akademije. Izmed njegovih del imenujemo še: Lětopisec. — Na ispovědi. — Světlana.“ V zadnjih petnajstih letih slika Novoskoljcev samo cerkvene podobe, s katerimi je obogatil peterburške in moskovske cerkve.

Fedir Gerasimovič Miščenko. 10. listopada je v Kijevu umrl profesor na univerzi in eden izmed merodajnih predstavitev stare kijevske ukrajinske družbe, F. G. Miščenko. Miščenko se je porodil l. 1848. v Priluki (v Poltavščini) od revnih staršev. Študiral je v Kijevu na zgodovinsko-filološkem oddelku tamošnje univerze. Dve leti je izpopolnjeval svoje študije na Nemškem, Francoskem in Laškem. Ko je l. 1881. postal profesor na kijevski univerzi, je začel tudi delovati na socialnem in političnem polju. V znanstvenih in političnih listih je objavljaval članke, v katerih je dokazoval škodljivost sodobnih ruskih političnih razmer za državo in prebivalstvo. Radi teh člankov je moral, kakor drugi profesorji na kijevski univerzi, zapustiti svojo profesorsko službo. Od l. 1884. do l. 1889. si je moral služiti kruh z književnim delovanjem, objavljajoč svoje znanstvene razprave v naprednih periodičnih publikacijah. Zavoljo izvanrednih zaslug za znanstvo je bil Miščenko po 5 letih zopet za profesorja, pa ne več na Ukrajini, ampak v Kazani. Tu je umrl deloval tako marljivo, da mu je preveliko duševno delo izpodkopalo zdravje. L. 1902. ga je zadela kap; ko je okreval, se je lotil zopet dela. 10. novembra ga je dohitela smrt.

Maloruski tisk na Ruskem. Ko je lani ruska vlada oprostila maloruski tisk okov, ki so ga vezali od l. 1876., se je začelo na Ukrajini veselo in živahno književno gibanje. Vsako večje malorusko središče je hotelo imeti svoje glasilo. V Odesi se je začela izdajati „Narodna Sprava“ in „Visti“, v Katerinoslavi „Zaporizje“ in „Dobra Porada“, v Mohilevu „Svitova zirnica“, v Harkovu „Slobožanščina“ in „Porada“, v Kijevu „Borotba“, „Šeršenj“, in „Ukrajinske Bžiljnicvo“, v Hotimu „Hata“, v Moskvi „Zorja“. Kjer niso niso mogli ustanoviti svojih ukrajinskih listov, kakor n. pr. v Hadjači, Umani in Katerinodaru, so ustanovili ukrajinske priloge in oddelke v moskovskih listih. V Peterburgu se je nameravala s pomočjo izvrstnih znanstvenih in publicistiških moči ustanoviti „ukrajinska tribuna“ za celo Rusijo — „Ukrajinskij Věstnik“. Zdelo se je, da bode ukrajinski tisk v Rusiji kmalu na vrhuncu. Toda listi so se ustanovili, izšlo je nekaj števil in potem so nehali izhajati. Vzrok temu je bila nespretnost uredništva in izdajateljstva. Sedaj izhajajo v ruski Ukrajini samo štiri maloruska glasila: tednik „Rada“, in mesečnik „Nova hromada“ v Kijevu, tednik „Ridnij kraj“ v Poltavi in „Svitova Zirnica“ v Mohilevu.

Fr. Št.

Giosuè Carducci. V Bologni je umrl italijanski pesnik Giosuè Carducci. Bil je pravi pesnik osvobodjene Italije, po mišljenju pogan, po političnem prepričanju republikanec, po obliki nedosežni klasik. Vpliv njegove poezije je bil velikanski. Bil je sin zdravnika, rojen 27. julija l. 1835. v Val di Castello. Prve svoje pesmi je objavil pod psevdonimom Enotrio Romano. L. 1857. je izdal svoje „Rime“, prihodnjega leta pa je jel izdajati list „Il Poliziano“. Po antičnih rimah in ritmu se posebno odlikujejo „Odi barbare“. Piemontski naučni minister Terenzio Mamiani mu je podelil l. 1859. literarno stolicco na univerzi v Bologni (professore di eloquenza), na kateri je deloval skoro do svoje smrti. Krasno je tu predaval o Danteju, Petrarci in Boccacciju. Njegova znana „Himna Satanu“, (L' Inno a Satana) kjer poveljuje nasproti krščanstvu in cerkvi duhá zanikovanja in upora, je izšla v demokratskem bolonjskem „Popolo“. Kar sta bila Mazzini in Garibaldi za zedinjeno Italijo v političkem oziru, to je bil v literarnem Carducci. Najbolj je zaslovel po svojih „Odi barbare“, kjer je italijansko moderno misel spretno vli v staro klasiško obliko. Posebno lepi so bili verzi „per Garibaldi morto“, v čast umrlemu Garibaldiju. Parlament je Carducciju nakazal letno pokojnino 12.000 lir. Posebno bogata je bila knjižnica Carduccijska, katero je kupila kraljica Margherita za 40.000 lir in jo podarila bolonjskemu mestu. Letos je bilo Carducciu podeljeno Noblovo darilo. Carducci je bil član frimasonske lože. Njegovi zadnji verzi so bili sledeči:

„Là, dove il mirto e un miglior sol corona
Anacreonte e Alceo, là giù vo' gir!
Con i santi là giù di Maratona
Nel' esil casa d' Hade io vo' dormir!“

(Tam, kjer mirta in lepše solnce obseva Anakreona in Alceja, tja bom odšel in s svetniki maratonskimi grem počivat v Hadov dom prognanstva.)

Dvestoletnica rojstva Carla Goldonija so te dni slovesno praznovali v Benetkah. Carlo Goldoni se je rodil 25. februarja l. 1707. v Benetkah. L. 1731. je na padovanskem vseučilišču postal doktor prava. Stalno se ni nikjer naselil; zdaj je bil v kaki pisarni, zdaj je romal s kako igralsko družbo kot igralec od kraja do kraja. Konečno je vendar celih 14 let obstal v Benetkah, kjer se začenja njegovo pravo literarno delovanje. V tistem času je bila v Italiji v navadi takozvana commedia dell' arte. To so bili igrokazi, ki so se navadno tragično začeli in komično končali; njihova posebnost pa je bila ta, da pisatelj ni spisal za igralce cele vloge, ampak jo je le skiciral. Igralci so posameznosti svoje vloge sami improvizirali ter si nadeli gotovo masko. V takih komedijah so nastopali vedno Pantalone, Arlecchino, Dottore in Brighella, ter zbijali svoje, večidel sirove, improvizirane šale. Proti temu se je Goldoni začel bojevati. Jel je pisati drame, komedije, tragedije, igrokaze, ki so bili docela izdelani in kjer igralci niso mogli improvizirati. Stalno vrednost imajo njegove ljudske igre, ki so se Italijanom neznansko priljubile; njegovo „Locandiero“ še sedaj radi uprizarjajo. Literarni nasprotnik Goldonijev je bil Carlo Gozzi, ki je pisal fantastične, na lahno skicirane pravljicne drame. Goldoni je svoja stara leta mirno preživel na Francoskem na dvoru Ludovika XV. Umrl je 7. februarja 1793. Goldoni je italijanski Molière ter si je za italijansko komedijo s svojim literarnoreformatorskim delom pridobil veliko zaslug.

F. T.

